

European Cruise Service
Skoltegrunnskaiaen 1
5009 BERGEN

Trondheim/Oslo,
12.07.2016

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2016/4172

Saksbehandler:
Ingrid Handå Bysveen
Eivind Dypvik

Vedtak om avslag på søknad om dispensasjon fra forbudet mot innførsel og omsetning av levende amerikahummer - European Cruise Service

Miljødirektoratet avslår European Cruise Service' søknad om dispensasjon fra forbudet mot innførsel og omsetning av levende amerikahummer. Avslaget gjøres på grunnlag av at importen vil være i strid med formålet med forskriften og at det ikke foreligger viktige samfunnsmessige hensyn i saken, jf. forskrift om fremmede organismer § 31.

1. Om søknaden

Vi viser til søknad datert 20. mai 2016, der European Cruise service v/Morten Kinn, ber om tillatelse til innførsel av en uspesifisert mengde levende amerikahummer fra Canada/USA, via firmaet Bjerrefisk AS. Formålet med innførselen er å levere levende amerikahummer for konsum til cruiseskip (Viking Sea og Viking Star) som har snuhavn i Bergen. Tidsrom for planlagt innførsel er perioden mai til september 2016.

Som risikoreduserende tiltak har søker pekt på at hummeren vil bli fraktet i lukket bil i lukkede esker fra Flesland flyplass til skip ved kai i Bergen. Hummeren vil bli tatt om bord levende i skipene.

2. Det rettslige grunnlaget

Formålet med forskrift 9. juni 2015 nr. 716 om fremmede organismer (forskriften) er å hindre innførsel, utsetting og spredning av fremmede organismer som medfører, eller kan medføre, uheldige følger for naturmangfoldet, jf. forskriften § 1.

Forskriften fastsetter et forbud mot å innføre, sette ut og omsette levende amerikahummer, jf. forskriften §§ 5 og 9, jf. vedlegg I. Miljødirektoratet kan, etter søknad, gi dispensasjon til innførsel og omsetning av amerikahummer dersom de to vilkårene i § 31 er oppfylt. Hvorvidt det skal gis dispensasjon i den enkelte sak, beror på en konkret vurdering, jf. at Miljødirektoratet "kan" gi dispensasjon. Paragraf 31 lyder som følger:

Når viktige samfunnsmessige hensyn tilsier det, kan Miljødirektoratet gjøre unntak fra bestemmelsene i forskriften, dersom dette ikke er i strid med forskriftens formål.

I foredraget til kongelig resolusjon om forskrift om fremmede organismer fra 19. juni 2015 (spesialmotiver), står følgende om § 31:

"Bestemmelsen gir Miljødirektoratet adgang til å gjøre unntak (gi dispensasjon) fra bestemmelsene i forskriften. Det er først og fremst dispensasjon fra forbud mot innførsel, utsetting og omsetning av organismer som kan være aktuelt. Terskelen for å gi dispensasjon skal være høy, og to vilkår må være oppfylt for at det skal kunne gis dispensasjon. For det første må viktige samfunnsmessige hensyn tilsi at det kan gis dispensasjon. Eksempler på dette kan være forskningsvirksomhet, fredete grøntanlegg og kulturhistorisk viktige beplantninger. For det andre kan det ikke gis dispensasjon hvis dette vil være i strid med forskriftens formål, som er å hindre innførsel, utsetting og spredning av fremmede organismer som medfører, eller kan medføre, uheldige følger for naturmangfoldet. Hvis disse vilkårene er oppfylt, beror det på en helhetsvurdering om dispensasjon skal gis i den enkelte sak."

Spørsmålet blir så om vilkårene for å gi dispensasjon er oppfylt i denne saken.

3. Miljødirektoratets vurdering

Vurdering av om tiltaket er i strid med forskriftens formål

Ett av vilkårene som må være oppfylt for at det skal kunne gis dispensasjon, er at innførselen og omsetningen ikke vil være i strid med forskriftens formål, som er å hindre innførsel, utsetting og spredning av fremmede organismer som medfører, eller kan medføre, uheldige følger for naturmangfoldet, jf. forskriften § 1.

Forbudet mot innførsel og omsetning av levende amerikahummer bygger på risikovurderinger utført av Havforskningsinstituttet (HI) og Artsdatabankens vurdering av at arten utgjør svært høy økologisk risiko, jf. *Fremmede arter i Norge - med norsk svarteliste 2012*.

Gjennom bl.a. risikovurderingen fra HI (*Risikovurdering av marine arter som benyttes i forskning, økotoksikologiske analyser, undervisning og akvakultur, og som omsettes til akvarister og som levende sjømat i Norge*), er det kjent at amerikahummer kan hybridisere med europeisk hummer. Det er også grunn til å tro at etablering av amerikahummer i Europa kan medføre overføring av sykdommer/parasitter til europeisk hummer, samt utkonkurrere/fortrenge europeisk hummer. Risikoen for negativ effekt er kun tilstede hvis amerikahummer, dens rogn eller sykdommer/parasitter blir sluppet ut i sjøen.

Amerikahummer er funnet i norske farvann med strikk på klørne, eller merker etter strikk, som er den vanlige måten å forhindre kannibalisme mellom individer som oppbevares i påvente av koking på restauranter og i fiskebutikker. Dette tyder på at amerikahummerne som er funnet i norske kystområder er distribuert levende fra importør. Erfaring viser at innførsel av levende amerikahummer fører til at enkelte individer blir sluppet ut, selv om utsetting i mange år har vært forbudt under havressursloven, noe som var bakgrunnen for at det ble vurdert som nødvendig å forby selve innførselen av denne arten.

Kunnskapsgrunnlaget om amerikahummer og dens effekter på biologisk mangfold er, etter Miljødirektoratet syn, godt, jf. naturmangfoldloven § 8. Føre var-prinsippet vurderes dermed ikke som relevant i denne saken, jf. naturmangfoldloven § 9.

Søker, som er leverandør av tjenester til utenlandske cruiseskip som legger til havn i Norge, ønsker å importere amerikahummer for levering i levende tilstand til cruiseskip som er i havn i Bergen. Etter at søker har levert den levende amerikahummersen til skipene, vil den videre håndteringen skje på det enkelte cruiseskip, hvor den blir tilberedt og spist. Som det pekes på ovenfor, tyder funnene av amerikahummer i norske farvann på at de stammer fra individer som er importert for konsum. Det omsøkte tiltaket, med import og videresalg av levende amerikahummer til tredjepart, var nettopp en type aktivitet man ønsket å avvike gjennom forbudet mot innførsel og omsetning av levende amerikahummer, fordi erfaring viste at dette utgjorde en fare for at levende amerikahummer ble sluppet ut i sjøen. Vår vurdering er at sider ved det omsøkte tiltaket vil medføre fare for utslipp av levende amerikahummer. På denne bakgrunn, mener vi at det omsøkte tiltaket vil være i strid med forskriftens formål, jf. forskrift om fremmede organismer § 1, og at det dermed ikke vil være adgang til å gi dispensasjon i denne saken.

Da Miljødirektoratet vurderer at det omsøkte tiltaket er i strid med forskriftens formål, anses det ikke nødvendig å vurdere prinsippene i naturmangfoldloven §§ 10 til 12.

Vurdering av om det foreligger viktige samfunnsmessige hensyn

I og med at det omsøkte tiltaket, etter Miljødirektoratets vurdering, er i strid med forskriftens formål, er det ikke hjemmel for å gi dispensasjon i denne saken. Miljødirektoratet vil likevel peke på at det at et cruiseselskap skal kunne ha muligheten til å tilby gjestene sine nykokt amerikahummer på sine skip, ikke er et viktig samfunnsmessig hensyn som kan gi grunnlag for dispensasjon. På denne bakgrunn, har Miljødirektoratet kommet til at det ikke foreligger viktige samfunnsmessige hensyn i denne saken.

Konklusjon

På bakgrunn av det ovenstående, er Miljødirektoratet kommet til at vilkårene for å gi dispensasjon ikke er oppfylt i denne saken, og at det dermed ikke foreligger grunnlag for å gi dispensasjon til innførsel og omsetning av amerikahummer, jf. forskrift 19. juni 2015 nr. 716 om fremmede organismer § 31.

Vedtak

Miljødirektoratet avslår European Cruise Service' søknad om dispensasjon fra forbudet mot innførsel og omsetning av levende amerikahummer, jf. forskrift 19. juni 2015 nr. 716 om fremmede organismer § 31.

Klage

Dette vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet i henhold til forvaltningslovens kap. VI av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra det tidspunkt underretning om avgjørelsen er kommet fram til vedkommende part. Eventuell klage skal angi det vedtak som det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Miljødirektoratet, postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim eller post@miljodir.no.

Hilsen
Miljødirektoratet

Kari Holden
seksjonsleder

Eivind Dypvik
senioringeniør

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Mattilsynet	Postboks 383	2381	Brumunddal